

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om rabatter på elpriset i norra Finland

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att en lag om rabatter på elpriset i norra Finland skall stiftas. Med stöd av lagen skall elleverantörerna utan hinder av stadgandena i lagen om konkurrensbegränsningar kunna ge en regional och begränsad kundkrets rabatter samt begränsa återförsälj-

ningen av el till rabatterat pris i Lapplands län och området kring Ule älv. Rabatterna i sig är en ersättning för de olägenheter som förorsakas av att vattenkraften byggs ut.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1. Nuläge

Olika arrangemang för att sänka elpriset i Lappland har varit i bruk sedan 1950-talet. Motivet till rabattarrangemangen har i första hand varit att landskapet skall ersättas för de olägenheter som en utbyggnad av vattenkraften förorsakar.

De nuvarande rabatterna i fråga om elpriset som skall tillämpas i Lapplands län och området kring Ule älv baserar sig på ett principbeslut som statsrådet fattade den 5 maj 1983. Som motivering till rabatterna antecknades att olägenheterna av att Kemi älv byggdes ut skulle ersättas och de lappländska elverkens höga distributionskostnader kompenseras.

Med stöd av statsrådets principbeslut har Imatran Voima Oy och Teollisuuden Voimansiirto Oy beviljat elverken i Lapplands län en s.k. Lapplandsrabatt om ca 15 % på elpartitarifferna, och elverken i området kring Ule älv en s.k. Uleälvsrabatt om 10 %. Dessutom har till elverken i Lapplands län levererats statlig delägarel från Kemijoki Oy till ett s.k. rimligt gängse pris i en mängd som totalt utgör högst hälften av denna statliga delägarel. Partirabat-

terna på el och el från Kemijoki Oy ger norra Finland årligen en nytta om drygt 70 miljoner mark.

Avtalen om de nuvarande rabatterna går ut den 31 december 1992. Om rabatterna slopas medför detta att konsumentpriserna på el stiger över genomsnittet i landet både i Lapplands län och i området kring Ule älv.

2. Propositionens syften och de viktigaste förslagen

Målet är att bevilja elverken i Lapplands län och området kring Ule älv rabatter som motsvarar de nuvarande. Målet är också att förhindra trycken på en förhöjning av konsumentpriserna på el. De rabatter som elleverantörerna beviljar kan endast basera sig på frivilligt samtycke av Imatran Voima Oy och Teollisuuden Voimansiirto Oy. Bolagen har uttryckt sin beredskap att låta de nuvarande rabatterna fortgå så att rabatt beviljas på de fasta avgifterna och effektagifterna i partitarifferna. Ett dylikt rabattpraxis skulle leda till lägre rabatter än de nuvarande, så att rabatten i Lapplands län

skulle motsvara ca 8 % och i området kring Ule älv ca 6 % av elpriset.

Avsikten är att den mindre ekonomiska nytta som de lägre rabatterna innebär skall ersättas med å ena sidan extra leveranser av statlig delägare från Kemijoki Oy och å andra sidan med att leveranser av el från Kemijoki Oy till elverken i området kring Ule älv inleds.

Den nuvarande lagen om konkurrensbegränsningar (480/92) medför problem för en förlängning av systemet med rabatter. De rabatter som elleverantörerna beviljar en regional och begränsad kundkrets kan anses stå i strid med lagen om konkurrensbegränsningar trots att rabatterna utgör ersättning för de olägenheter utbyggnaden av vattenkraften förorsakar.

Avsikten är att de rabatter som leverantörerna har beviljat skall gälla endast den elektricitet som distributionsverken säljer på sitt distributionsområde. Det är inte meningen att distributionselverken skall skaffa sig el av sina leverantörer till rabatterat pris för annat återförsäljningsändamål. För att förhindra dylik återförsäljning bör leverantörerna kunna ställa återförsäljningsrestriktioner på den el som säljs till rabatterat pris. Å andra sidan kan dessa restriktioner tolkas som sådana konkurrensbegränsningar som förbjuds i lagen om konkurrensbegränsningar.

För att göra det möjligt att bevilja rabatter på elpriset i Lapplands län och området kring Ule älv föreslås en särskild lag med stöd av vilken det är tillåtet att bevilja rabatter samt att begränsa återförsäljningen av el som erhållits till rabatterat pris utan hinder av stadgandena i lagen om konkurrensbegränsningar.

3. Propositionens verkningar

Om propositionen realiseras blir det möjligt att förlänga systemet med rabatter på elpriset för elverken i Lapplands län och området kring Ule älv så att nyttan av rabatterna och el från Kemijoki Oy blir lika stor som i dagens läge. Nyttan av elverkens rabatter och rättigheterna att köpa el från Kemijoki Oy är drygt 4 p/kWh i Lapplands län och knappt 2 p/kWh i området kring Ule älv. Verkningarna av rabatterna på konsumentpriserna utgör drygt 10 % i Lapplands län och knappt 10 % i området kring Ule älv.

Propositionen har inga verkningar på stats ekonomin.

4. Beredningen av ärendet

Ärendet har beretts i två arbetsgrupper som har tillsatts av handels- och industriministeriet. I den ena av dem var förutom handels- och industriministeriet också finansministeriet och konkurrensverket representerade. Arbetsgrupperna har hört representanter för eldistributionssystemen och konsumenterna samt elleverantörer i norra Finland.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

L a g

om rabatter på elpriset i norra Finland

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Utan hinder av 4—7 §§ lagen om konkurrensbegränsningar (480/92) kan elleverantörerna sänka priset på och begränsa återförsäljningen av elektricitet som de säljer till distributionselverken i Lapplands län och området kring Ule älv.

2 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag ges vid behov genom förordning.

3 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Denna lag tillämpas första gången på rabatter som ges år 1993.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 23 december 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Handels- och industriminister *Pekka Tuomisto*

